

Posudek bakalářské práce

Jméno a příjmení
studenta/ky:

Bc. GABRIELA ADÁŠKOVÁ

Osobní číslo:

P18912

Studijní program:

Psychologie

Studijní obor:

Arteterapie

Katedra:

Ateliér arteterapie

Akademický rok:

2021/2022

Název práce:

Arteterapie v náhradní rodině: Arteterapie jako nástroj doprovázejícího sociálního pracovníka při práci s náhradní rodinou

Oponent/tka
práce:

Mgr. Jana Kouřilová, Ph.D.

Hlediska hodnocení

Obsahová úroveň práce

Formulace cílů:

cíle jsou jasně formulovány

1	2	3	N
☐	☒	☐	☐

cíle nejsou korektně formulovány

Struktura práce odpovídá cílům:

zcela odpovídá

1	2	3	N
☐	☒	☐	☐

neodpovídá

Jednotlivé části práce:

jsou pro celek podstatné

1	2	3	N
☐	☒	☐	☐

nejsou podstatné

Teoretická a empirická část práce jsou:

provázané

1	2	3	N
☐	☒	☐	☐

neprovázané

Naplnění cílů práce:

cíle práce naplněny

1	2	3	N
☐	☒	☐	☐

nenaplněny

Způsob zpracování

Zvolené metodologické řešení:

	1	2	3	N	
odpovídá cílům práce	☐	☒	☐	☐	neodpovídá cílům práce

Adekvátní použití výzkumných metod, metodických postupů:

	1	2	3	N	
zcela adekvátní	☐	☒	☐	☐	neadekvátní

Způsob prezentace problému/tématu:

	1	2	3	N	
přiměřený a jasný	☐	☒	☐	☐	neodpovídá typu práce, není srozumitelný

Úroveň interpretace a diskuze k řešenému problému:

	1	2	3	N	
dostatečná	☐	☒	☐	☐	nedostatečná

Propracovanost práce:

	1	2	3	N	
práce je ve všech svých částech přiměřeně propracovaná	☐	☒	☐	☐	některé části práce nejsou dostatečně dopracované, dokončené

Práce se zdroji

Práce s odbornou literaturou:

	1	2	3	N	
výborná	☐	☐	☒	☐	nedostatečná (neodpovídající)

Aktuálnost použitých zdrojů:

	1	2	3	N	
zdroje jsou aktuální	☐	☒	☐	☐	zdroje nejsou aktuální

Zahraniční zdroje:

	1	2	3	N	
práce obsahuje relevantní zahraniční zdroje	☐	☐	☐	☒	práce neobsahuje zahraniční zdroje

Relevance a validita zdrojů:

	1	2	3	N	
relevantní	☐	☒	☐	☐	nerelevantní

Citační norma:

	1	2	3	N	
zcela dodržena	☐	☐	☒	☐	nedodržena

Jazyková úroveň práce

Stylistická vyspělost:

	1	2	3	N	
odpovídá úrovni odborného stylu	☐	☒	☐	☐	neodpovídá požadované úrovni

Gramatická úroveň:

	1	2	3	N	
neobsahuje gramatické chyby	☐	☒	☐	☐	obsahuje velké množství gramatických chyb

Odborný jazyk:

	1	2	3	N	
používá výborně	☐	☒	☐	☐	nepoužívá

Formální úroveň práce

Rozsah práce:

	1	2	3	N	
odpovídá	☒	☐	☐	☐	neodpovídá stanoveným požadavkům

Práce obsahuje požadované náležitosti:

	1	2	3	N	
obsahuje	☒	☐	☐	☐	neobsahuje

Grafická úroveň práce:

	1	2	3	N	
vyhovující	☐	☒	☐	☐	nevyhovující

Struktura a členění práce:

	1	2	3	N	
vyhovující	☐	☒	☐	☐	nevyhovující

Další hodnocení

Autorka si zvolila téma své BP, které dlouhodobě koresponduje s jejím profesním zaměřením – sociálním prací s rodinami, které mají v péči přijaté dítě. Není překvapivé, že se autorka v dané tematice orientuje a že s ní má řadu zkušeností – při takovém zakotvení autorky v tématu je škoda, že text trpí řadou nedostatků.

Počáteční pasáže teoretické části působí jako výpisky z Matějčka a Langmeiera. Myšlenky a zjištění uvedených autorů byla ve své době průlomová a jsou stále platná, nicméně autorka by je mohla doplnit dalšími informacemi, novějšími zjištěními (např. i neuropsychologickými výzkumy zabývajícími se důsledky a dopady deprivace apod.). V tomto smyslu je nutno upozornit i na malý rozsah zdrojů, z nichž autorka čerpá – což se pak do celého textu nepříznivě promítá. Přitom téma rané vazby, jejích poruch a traumatizace atd. je dostatečně zastoupené i v češtině, ať již z pera českých autorů (např. Matoušek, Vrtbovská, Lacinová a další) nebo v překladech relevantních a uznávaných zahraničních autorů (např.

Levine, Brisch apod.).

V praktické část představuje autorka kazuistiky třech rodin s přijatým dítětem. Autorka si klade za cíl prezentovat začlenění prvků arteterapie do práce provázejícího sociálního pracovníka. Zároveň uvádí i další cíl: hledat, jak se ve výtvarném projevu objevují znaky raného traumatu a nakolik má pobyt v náhradní rodině pro přijaté dítě ozdravný vliv. Zdá se mi, že cílů je až příliš mnoho a tím pádem nebylo možno se každému věnovat do detailu a poctivě ho „ošetřit“. Z mého pohledu by zcela postačilo, pokud by autorka na uvedených kazuistikách ukázala, jak vlastně coby sociální pracovnice o arte technikách přemýšlí, jak a proč je volí a zařazuje, k čemu vedou (či nevedou), jaké jsou jejich přínosy a limity, na jaká konkrétní úskalí jako sociální pracovnice narážela a také jak ona jako sociální pracovnice vše prožívá a reflektuje (včetně svých případných „chyb“ či přehmatů při arte práci). Autorka se však nakonec ze všeho nejvíc koncentruje na detailní interpretaci symboliky v artefaktech, trochu však pomíjí ostatní okolnosti celé spolupráce se svými klienty – a tak není příliš jasné, jak se její klienti ke spolupráci stavěli, jak na arte práci reagovali, zda u nich došlo vlivem arte práce k nějakým posunům apod. Autorku jakoby nejvíc zajímalo, co o klientech z výtvarné produkce „vyčte“ – ale není jasné, k čemu vlastně tyto informace či podněty využívá (a zda je vůbec využívá), zda toto „čtení z obrázků“ není vlastně samoúčelné. Prezentované kazuistiky tak působí nekonzistentně, mnoho toho spíš nevíme než víme. Některé ze spoluprací byly opravdu dlouhodobé, mnohaleté, přesto se příliš nedozvíme, proč byla spolupráce přerušena a proč (a kým) znovu iniciována apod. Není jasné, k čemu byla arte práce klientům samotným – co jim vlastně přinesla (prosím, aby se autorka této otázce věnovala v rámci obhajoby). Příp. jaký přínos měla arte práce pro samotnou autorku BP – posunula ji nějak ve vnímání klientů či ve spolupráci s nimi apod.?

Ve shrnutí BP autorka uvádí, že se při práci s rodinou K. „potvrdila, že arteterapie je vhodná ke zlepšení vzájemné komunikace a atmosféry v rodině“ (s. 96) – podle čeho autorka usuzuje? S rodinou vytvářela téma Ostrov rodiny – byla komunikace a atmosféra v rodině jiná před a po zadání tohoto tématu? Referují o tom nějak členové rodiny? Bylo to průlomové téma (intervence)? A nebo jde „jen“ o to, že to pro členy rodiny byla zajímavá a příjemná zkušenost (to by jistě také nebylo málo!). Je dobré, aby si autorka uvědomovala zřetelně, na co a z jakých zdrojů usuzuje a zda nepodléhá příliš svým vlastním dojmům. Velmi oceňuji, že si autorka uvědomuje a v textu na to několikrát upozorňuje, že nejde jen práci s přijatým dítětem, ale s celou rodinou, tedy např. i s dětmi, které již v rodině vyrůstají a musí si na změnu rodinné situace nějak adaptovat.

BP má řadu formálních chyb a nedostatků. Text působí nepřehledně, neprospívá mu ani to, že není zarovnán do bloku vpravo. V textu je řada chyb v mezerách u pomlček či interpunkce apod. Chybné je na mnoha místech i citování (nejednotnost nejen v textu, ale i v seznamu literatury). Text navíc obsahuje řadu redundantní informací, někdy autorka směšuje různá témata (např. v podkapitolce o znacích deprivace ve výtvarném projevu na s. 33 píše i o rysech psychiky deprivovaných). Text by si zasloužil tedy ještě „očistit“, více diferencovat a s jednotlivými tématy pracovat s větší disciplínou a citem pro systematickост a strukturovanost sdělení. Některé reprodukce nejsou příliš zdařilé – bylo by dobré je ořezat, upravit a dát je do podoby, která by byla pro čtenáře příznivější. U kazuistik nepovažuji za vhodné označovat klienty jen první písmenem křestního jména – jednak to v textu velmi mate (je to čtenářsky nevlídné), ale navíc je to i symbolicky ne úplně šťastné (autorka takto označuje přijaté klienty, kteří si hledají svou novou identitu a v jejím textu vlastně nemají ani jméno!).

Závěr

Navrhovaná klasifikace slovně:

výborně

☐

velmi dobře

☒

dobře

☐

nevyhověl/a

☐

Práce splňuje základní požadavky na tento typ prací, a proto ji doporučuji k obhajobě:

ANO

NE

Datum:

16.8.2022

Podpis oponenta/tky práce:

KI